

Keti Krpan
Knjižnica Selčina, Knjižnice grada Zagreba
keti.krpan@kgz.hr

ISSN 1845-2434
[CC BY 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/)

Knjiga i kako je čitati : priručnik za vođeno čitanje (biblioterapiju) / Ljiljana Sabljak. Zagreb: Medicinska naklada, 2022.

ISBN 9789533680163

Prikaz

Naslovnica preuzeta s mrežne stranice [nakladnika](https://www.nakladnika.hr/)

Autorica knjige dr. sc. Ljiljana Sabljak, knjižničarska savjetnica, bavi se više od dva desetljeća proučavanjem složenosti procesa čitanja i njegova utjecaja na čitatelja. Bilo je stoga za očekivati da upravo ona napiše ovaj priručnik o biblioterapiji. Knjiga će pomoći mnogima koji su zainteresirani za ovu tematiku te razjasniti na što se misli kada se govori o biblioterapiji. Posebnost biblioterapije očituje se u tome da ju je moguće primjenjivati s ciljem osobnog rasta i razvoja čitatelja, a vođenim čitanjem moguće je kod čitatelja razvijati

kognitivne, emocionalne i socijalne sposobnosti neophodne za zdrav, ispunjen i aktivan život.

Autorica je godinama, od 1991. do 2016., radila kao voditeljica Gradske knjižnice u Knjižnicama grada Zagreba i s posebnim je zanimanjem pratila ulogu knjižničara kao posrednika između knjige i čitatelja. Svjesna skrivene, ljekovite moći kvalitetne književnosti odlučila se cjeloživotno obrazovati u smjeru koji vodi poticanju na čitanje i primjeni književnog teksta za dobrobit čitatelja. Na Fakultetu organizacije i informatike u Varaždinu 1991. godine obranila je magistarski rad *Mjesto i uloga bibliotekara-informatora u procesu liječenja čitanjem*, iz znanstvenog područja informacijskih znanosti, a zatim na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu 2018. godine doktorirala je tezom *Utvrđivanje potreba i uspješnosti provođenja posebnih programa poticanja čitanja u narodnim knjižnicama*. Napisala je dva priručnika, tridesetak stručnih i znanstvenih radova, suautorica je na pet projekata s područja psihosocijalnog pristupa čitanju te je za svoj rad i doprinos struci višestruko nagrađivana.

Knjiga je podijeljena u tri osnovna dijela. Prvi dio nosi naslov *Čitanje kao osobit način komunikacije*, unutar kojeg se nalazi sedam poglavlja koji predstavljaju suvremene teorije čitanja te brojna književna i filozofska promišljanja o čitanju. Drugi dio nosi naslov *Posebni programi poticanja i promicanja čitanja*, unutar kojeg je osam poglavlja. Na početku tog dijela predstavljen je iscrpan povijesni pregled korištenja književnih tekstova u terapijske svrhe. Zatim se objašnjavaju složeni razvojni procesi čitanja, biblioterapija, vođeno čitanje, ciljano čitanje, kao i uloga voditelja biblioterapijskog procesa te biblioterapija kao sastavni dio programa poticanja čitanja za osobe s teškoćama u čitanju. Pritom se jasno razlučuje klinička od razvojne biblioterapije te predstavlja vođeno čitanje kao pomno osmišljena aktivnost za pokretanje biblioterapijskog procesa. Voditelj biblioterapije koji, osim što treba dobro poznavati potencijalne mogućnosti izabranog književnog teksta (koji nužno sadržava univerzalne ljudske vrijednosti), treba poznavati i potrebe sudionika uključenih u biblioterapijski proces. Treći dio knjige pod nazivom *Program vođenog čitanja* donosi smjernice za programe poticanja i promicanja čitanja s biblioterapijskom metodologijom. Važan su dio priručnika konkretni primjeri biblioterapijskih radionica koji mogu poslužiti kao predložak za strukturiranje sličnih radionica vođenog čitanja. Književni tekst izabire voditelj biblioterapije ovisno o isplaniranom zadatku (cilju) koji radionicom želi ostvariti. Kreativne tehnike sastavni su dio takvih radionica, osobito u radu s djecom i mladima, kao nadogradnja samom čitanju i osobit način komunikacije prilikom prolaska kroz biblioterapijske faze. One mogu biti različite i prilagođene grupi s kojom se radi (dramske, literarne, likovne, glazbene ili neke druge). Priručnik može pomoći u razumijevanju psihosociologije čitanja i stjecanju kompetencija za provođenje radionica vođenog čitanja, što je izuzetno značajno s obzirom na to da kvalitetan biblioterapijski proces mogu

provoditi isključivo stručnjaci educirani na tom području, poput knjižničara, učitelja, odgajatelja ili neke slične struke.

U priručniku, koji se temelji na autoričnoj doktorskoj disertaciji, ističe se potreba sustavnog i ciljanog bavljenja čitanjem sa svrhom poticanja na čitanje te promicanja knjige i njezinih vrijednosti. Autorica jasno iznosi svoj stav da je razvojnoj biblioterapiji, odnosno vođenom čitanju nadopunjenom različitim kreativnim načinima komuniciranja pomoću kojih se čitatelja uvodi u tekst i pravilno usmjerava, itekako mjesto u knjižnici kao važnom knjižničnom programu poticanja i promicanja čitanja. U tu svrhu preporučuje se prakticiranje kreativne, razvojne biblioterapije u čije je središte stavljena strategija vođenog čitanja kojom se ciljano uspostavlja interakcija između književnog teksta i čitatelja posredstvom knjižničara odnosno voditelja čitanja. Kao ishodi tog procesa navode se poticanje čitatelja na daljnje čitanje, produbljivanje njegova znanja, kritičko promišljanje o životu odnosno razvoj njegovih socijalnih, emocionalnih i komunikacijskih vještina.

Pri kraju priručnika nalazi se izuzetno vrijedan, iscrpan popis stručne literature vezane za čitanje koji otvara daljnje mogućnosti za proučavanje i istraživanje fenomena čitanja i njegova višestrukog pozitivnog utjecaja na čitatelja. Na kraju knjige priloženo je pet primjera konkretnih obrazaca pogodnih za evidentiranje i praćenje kvalitete i djelotvornosti pojedinih radionica iz programa vođenog (biblioterapijskog) čitanja. Oni mogu poslužiti prilikom evaluacije programa sa svrhom njihova unaprjeđivanja i prilagođavanja čitateljskim potrebama. Ova knjiga važan je izvor knjižničarima i svim ostalim zainteresiranim stručnjacima koji primjenjuju razvojnu biblioterapiju u svom radu.